

”תושבי ישראל נעים להכיר”

פעילות לימודית דיגיטלית במולדת

לפי מיומנויות המאה ה-21 ותיאוריות הלמידה

1. הצגת תהליך הלמידה בפעילות ומטרת הלמידה.

כמחנכות כתה ד' בבית ספר יסודי לאומנויות, אנו מלמדות את המקצוע מולדת – לחיות יחד בישראל, ספר זה עוסק באוכלוסיות השונות בארץ. הלימוד מתבצע על ידי ספר וחוברת. בית הספר בו אנו מלמדות נכנס לתוכנית התקשוב הלאומית, מטרת התוכנית הלאומית להתאים את מערכת החינוך למאה ה-21 ולהוביל לקיומה וקידומה של פדגוגיה חדשנית בבתי הספר, תוך כדי הטמעה של טכנולוגיית המידע (התאמת המערכת החינוך למאה ה-21). בעקבות זה בכל הכיתות התקינו לוח חכם / מקרן ולמעבדת המחשבים נוספו עוד מחשבים לשימוש התלמידים, בשל כך מנהלת בית הספר אפשרה לנו המורות לקיים השתלמות בית ספרית על מנת לקדם ולפתח את נושאי הלמידה ולהתאימם למיומנויות המאה ה-21. בעקבות כך בנינו קובץ שיעורים מתוקשבים לתלמידי הכתה, אומנם התקשוב אינו תנאי הכרחי למימוש הפדגוגיה החדשנית, אך שימוש מושכל בתקשוב עשוי לסייע במימושה.

בתוכנית הלימודים אנו עוברים מהיחידה השלמה ופורטים אותה לחלקים.

תהליך ומטרת הלמידה

התלמידים בכתה ד' לומדים מולדת פעמיים בשבוע, שיעור אחד פרונטלי עם המורה בכתה ושיעור שני כשיעור מתוקשב. לכל שיעור פרונטלי חובר שיעור מתוקשב, בשיעור המתוקשב התלמידים מתחלקים לקבוצות של 4 ילדים ומבצעים את המטלה ביחד באמצעות מחשב אחד. השיעורים המתוקשבים מופיעים כמצגת ובו מצוינת המטלה, באמצעות שאלות מנחות אנו מזכירים את הנושא עליו למדנו שיעור קודם ואת שם הנושא אני כותבת על הלוח ומספר השיעור. בהמשך ניתנת תזכורת קצרה איך עובדים בצוות. רמת פירוט ודיוק העבודה והלמידה חשובה משום שזוהי ההתנסות הראשונה של התלמידים בלמידה מסוג זה.

השיעורים המתוקשבים נעשים בקבוצות, הלמידה מתרחשת בהקשר חברתי- תרבותי. התלמידים נחשפים לכמה סוגי יישומים כגון: סרטון, הכנת ענן תגיות ועוד. השיעורים גורמים להם עניין וגיוון ומסייעים להם בהבנת החומר הלימודי ובעיבודו. עבודה בצוות הינה מרכיב חשוב בלמידה, היכולת להקשיב אחד לשני ולאפשר לכל תלמיד להביע את דעתו חשובה מאוד. מעבר להבניית הידע האישי של התלמיד יש פה למידה חברתית ואינטראקציה עם הסביבה.

התלמידים חוקרים , מגלים ובוררים באופן ביקורתי ועצמאי והמורה מנחה ומלווה את תהליך הלמידה אך לא כמקור ידע בלעדי. הלמידה מתבססת על ידע קיים וכעת מתוסף לו ידע נוסף.

הלמידה מתבצעת תוך כדי תהליך של עשייה , בדרך של הבניית ידע ואחריותם של הלומדים על הידע, כך שנוצרת לנו הבנייה. הידע נבנה (to construct - לבנות), ולא מתגלה או מועבר. סיכום ומסקנות השיעור נעשים במליאה עם כל ילדי הכתה.

2. זיהוי דור הלומדים לו מתאימה הפעילות הלימודית והנמקה.

הפעילות הלימודית מתאימה לדור Z.

תלמידי הכתה בני 9 והם שייכים לדור Z, כלומר מי שנולד בשנות ה-90 תחילת שנות ה-2000 שייך לדור זה. דור זה מאופיין ביכולת לקלוט ולעבד מידע במהירות, הם משתעממים מהר וכל הזמן מחפשים אתגר חדש היוצר עניין בלמידה, הם סקרניים ואוהבים מאוד למידה באמצעות טכנולוגיה. הם נולדו לעולם הדיגיטלי ויש להם יכולת מדהימה ללמוד ולאמץ מיומנויות טכנולוגיות חדשות ללא חשש. באמצעות למידה זו הופכת הלמידה למשמעותית יותר עבורם ומאפשרת להם ניצול מיטבי של המיומנויות בהן הם שולטים , מיומנויות המאה ה-21: הכרת המחשב ואתר בית הספר, השימושים השונים באתר בית הספר, הכרת מושגים בעבודת המחשב, יצירת מסמך WORD ושמירתו, ועוד. כיום קיים פער בין המיומנויות שבידי דור ה-Z לבין האפשרויות הטכנולוגיות שמציעה מערכת החינוך. בעקבות כך לומדי דור ה-Z אינם מגלים עניין בלמידה המסורתית הקיימת בבתי הספר ומשתלבים בה באופן מצומצם, לצורך כך צריך ליצור שיעורים שיאתגרו אותם, ויגרו אותם ללמידה, כדוגמת שיעורי מולדת שבנינו.

3. קישור תהליך הלמידה לתיאורית הלמידה המתאימה.

תאוריית למידה קונסטרוקטיביזם (חברתי)

התיאוריה קונסטרוקטיביסטית היא תיאוריה המבוססת על הקונגטיביזם של פיאז'ה. ע"פ פיאז'ה למידה היא תהליך של הבניה פעילה של ידע, שבו הלומד קושר פיסות מידע חדשות עם התנסויות וידע קודמים . קונסטרוקטיביסטית שמה דגש רב יותר על הקשר החברתי-התרבותי של הלמידה, ובחשיבות האינטראקציות של הלומד עם לומדים אחרים. דיאלוג חברתי הינו מנגנון מרכזי בלמידה – עבודה ולמידה שיתופית הבנה מתפתחת בעקבות ניסיון לשכנע ולהשתכנע.

במרכזה של הגישה הקונסטרוקטיביסטית עומד התלמיד, אשר יש לאפשר לו קצב למידה והתפתחות, המותאמים לו עצמו, להציב בפניו מטרות לימודיות, חברתיות ואישיות, ההולמות את יכולותיו, נטיותיו ודרכי למידתו . בתהליך זה המורה הופך למנחה המלווה את תהליכי הלמידה של תלמידיו, על ידי יצירת הזדמנויות ופעילויות המותאמות לרמת המוכנות של התלמיד. תפקיד

המורה במערך זה הוא לפתח סביבות למידה המזמנות פיתוח מיומנויות קוגניטיביות הכוללות: חשיבה ביקורתית, חשיבה לוגית, שאילת שאלות, שימוש יעיל במידע על ידי ניתוח נתונים, והסקת מסקנות. כמו כן יפתח הלומד מיומנויות של הערכת תהליך הלמידה, התוצר ורפלקציה עצמית.

במהלך השיעורים התלמידים יצרו שיח סביב השאלות והתמודדו בקבוצה עם פתרון בעיות כאשר נדרשו לכך. השיעורים היו מגוונים ויושמו בהם כלים שונים, דבר שיצר להם עניין וסקרנות לדעת מה ילמדו בשקופית הבאה או בשיעור הבא. לחלק מהתלמידים הייתה זאת התנסות ראשונית בישום הכלים. התלמידים למדו שבכל פעם כשהם רואים את המילים "עבודת צוות" הם מבינים שהעבודה בקבוצה, כמו כן בחלק מהשיעורים כתוב מה התהליך בהגשת המטלה, לחלק מהתלמידים הידע הזה כבר קיים ולחלק לא, כך שנוצר ידע ועליו מתבסס עוד ידע עד שיש הפנמה של תהליך הלמידה. מעבר לכך החוויה בלמידה בקבוצה, היכולת להקשיב אחד לשני או לקבל דעה של אחר יצרו דיאלוג שלא ניתן ליצור בעבודה יחידנית, ניתן לראות שסביבת הלמידה יצרה קשרים בין לומדים, וחייבה אותם לתקשר ולאתגר זה את זה.

הצגת המאפיינים בפעילות התואמים את התיאוריה והנמקה.

קונסטרוקטיביזם (חברתי) – עבודת צוות התלמידים יודעים שזה שיעור בו מתחלקים לקבוצות. **בתחום החברתי** מתפתחות מיומנויות של ניהול שיחה ודיון, שכנוע והליכי קבלת החלטות, עבודת צוות.

בתחום האישי מפתח התלמיד כשירויות של התמדה, הנעה פנימית, נקיטת יוזמה, סקרנות אישית, לקיחת אחריות ועצמאות, חשיבתם של התלמידים מניעה את השיעור, ניתן מענה לשונות בין התלמידים וכל תלמיד התחבר לנושא מהמקום שהוא נמצא.

קוגניטיביסטית - ידע קודם והוספת ידע חדש. למידה פרונטלית במליאה מורה מול התלמידים והוספת ידע חדש. למידה באמצעות ספר דיגיטלי.

הסקת מסקנות – (חשיבה מסדר גבוה) על ידי צפייה בסרטון "הלול" הם הבינו את השוני בין העולים והפעילו חשיבה ביקורתית על התנהגותם.

הערכת תהליך הלמידה – התוצר הסופי אותם הם הגישו באמצעות פורום הכתה, מצורף בנספח.

מיומנויות המחשב – שימוש בקובץ WORD, ופורום הכתה להעלאת התוצרים, תהליך שנבנה עם ילדי הכתה וכעת הוא מוכר להם והם מיישמים בשיעורים את המיומנויות הללו.

4. זיהוי מיומנויות המאה ה-21 שאותן נדרש הלומד להפעיל והנמקה.

במאה ה-21 נוצרה מציאות תרבותית שונה צרכי התלמידים השתנו, **ובית הספר הוא המקום לשמש גשר לעולם הטכנולוגי**, ולהקנות לתלמידים מיומנויות וערכים שנחוצים לחיים. מערכת החינוך עוברת שינויים וגם בית הספר שלנו עובר שינויים להתאים את תכניות הלימוד. בית ספר פועל בסביבת למידה חדשה, גמישה וטכנולוגית, המאפשרת למידה אישית ושיתופית, רשת אלחוטית, עזרי הוראה ותחנות עבודה ממוחשבות. סביבה מתוקשבת מקנה יצירתיות וחדשנות. המדיה מלאה במידע מכל סוג שהוא והתלמידים, צריכים ליישם ידע שנלמד בסיטואציות שונות וליצור הקשרים חדשים על ידי חשיבה ביקורתית ופתרון בעיות ויצירתיות, עבודת צוות מאפשרת יישום מיומנויות אלו ומאפשרת חקר אישי וקבוצתי כך שמהחומר העיוני עוברים למעשי. **בנוסף קיים פיתוח מקצועי לאורך כל השנה בתחום התקשוב של המורים שמאפשר הטמעת מיומנויות אלו.** נדרשת התנסות של המורים במיומנויות התקשוב כחלק בלתי נפרד מתהליכי ההוראה והלמידה. הסביבה המתוקשבת והעבודה השיתופית בשיעורי מולדת יוצרת אצל התלמידים שיח הנובע ממידע קיים-ישן, עליו נוסף ידע חדש ומאפשרת חשיבה ביקורתית כך נוצרים הקשרים חדשים.

5. מידת התרומה בשימוש בכלים טכנולוגיים בתהליך הלמידה

כבית ספר שנכנס השנה לתוכנית התקשוב לרוב התלמידים זו הייתה חוויה ראשונה, בשימוש המחשב בבית הספר, עולם הטכנולוגיה והמדיה קיים באופן משמעותי אצלם בבית, אך השימוש בו הוא אישי ומצומצם. חשיפת התלמידים לכלים ויישומים שונים יצרה עניין וסקרנות אצל התלמידים, תוך כדי למידת החקר במולדת, התלמיד חקר ויישם כלים שסייעו בהבניית הידע ושימורו. ביחידה זו השתמשנו באתר WIX ובכלים: ענן תגיות, WORD, ספר דיגיטלי, מצגת, תמונות, סרטון וקטעי מידע שונים.

נספחים

לחצו כאן לאתר מערכי השיעורים במולדת.

כדי שהקישורים למצגות השונות יעבדו יש ללחוץ על כפתור **הצג** או **Present** בצפייה במסך מלא הקישורים יעבדו בכל הדפדפנים, אך בדפדפן Explorer מגרסה 10 ומעלה.

לחיות יחד בישראל
האוכלוסיה בארץ

שעור 1 שעור 2 שעור 3 שעור 4

יש לי מושג שאלת חקר בלשון

קונת יחד בישראל

שיעור 1 - למידה קבוצתית בשימוש בענן תגיות WORLDER

תוצר סופי

אשר קושי
יופי אחר
קודש התרגשות
הפתעה
הרפתקה
היסטוריה העזיבה
מזל גדול
בלאגן
הגל
התחדשות
הליכה אנשים
קשה הגעה
ישראל
שמחה
התחדשות

שיעור 3 תגובה בפורום הכתה והוספת קישור

אינדקס הפורומים | כתה ד' 2 | מולדת - שיעור 3 חוק השבות

1 2 הוסף/ תגובה

מירב רדי (הודעה מקורית)

יום חמישי, 25/12/2014 08:32
תלמידים יקרים
צרפו כאן את הקובץ עם התגובות שלכם על שיעור 3 חוק השבות

אופיר שבו

@ יום חמישי, 25/12/2014 08:51, קבצים מצורפים: [מולדת-אופיר וגיא.docx]
עבודה של אופיר וגיא

מירב רדי

@ יום חמישי, 25/12/2014 08:52, קבצים מצורפים: [משימה במולדת.docx]
עבודה במולדת של סהר ומתן

עבודה קבוצתית (צפייה בסרטון ובהמשך דיון)

יחידת הלימוד הוגשה במסגרת ההשתלמות "גמישות פדגוגית" בבית הספר
לאמנות אורנית, בניהול גב' גליה אלפן בהנחיית כוכבית פלודה "מכללה אקדמית
בית ברל"

מחברות: מירב רדי, רחל זליג